

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Кнеза Милоша 20
11000 Београд

ЗАХТЕВ ЗА ДОБИЈАЊЕ СТРУЧНОГ МИШЉЕЊА

Поштовани,

Обраћам вам се испред Удружења Рачуновођа и Књиговођа Србије – УРИКС, а у вези са добијањем стручног мишљења и уједначавањем праксе у вези са прописима из ваше надлежности.

Наиме, постављени циљеви нашег удружења су заштита права рачуновођа и књиговођа те побољшање положаја рачуновођа и књиговођа у друштву и очувања традиције и угледа ове струке. При том, напомињемо да представљамо репрезентативну организацију из области књиговодства и рачуноводства будући да смо убедљиво најбројније удружење књиговођа и рачуновођа у Републици Србији.

С тим у вези, на основу информација добијених од наших чланова смо уочили потребу за прибављањем мишљења у вези са неуједначеном праксом која се тиче олакшица прописаних за послодавце односно испуњености услова за остваривање права на ослобађање од плаћања пореза на зараде и доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Конкретно, наш захтев се односи на тумачење члана 21ж Закона о порезу на доходак грађана („ЗПДГ“) и члана 45ђ Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („ЗДОСО“).

Тим поводом, овим путем молимо Министарство финансија да се изјасни односно да донесе стручно мишљење о следећем питању:

Да ли послодавци основани у периоду од 31. децембра 2019. године до 31. децембра 2021. године (из чл. 21ж ст. 9 ЗПДГ и чл. 45ђ ст. 9 ЗДОСО) имају право на олакшицу односно ослобађање од обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног износа пореза и доприноса под условима из члана 21ж став 3. ЗПДГ и члана 45ђ став 3. ЗДОСО?

Образложење

Наиме, чланом 21ж ст. 1. ЗПДГ је прописано да се послодавац који заснује радни однос са лицем које се може сматрати квалификованим новозапосленим лицем („Квалификовани запослени“), ослобађа обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног износа пореза из зараде Квалификованом запосленим, исплаћене закључно са 31. децембром 2022. године. Слично томе, чланом 45ђ став 1. ЗДОСО је предвиђено ослобађање од плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање на терет запосленог и на терет послодавца за Квалификоване запослене, исплаћене закључно са истим датумом.

Међутим, ставом 3. ових чланова прописан је и изузетак од наведеног, према коме послодавац који је на дан 31. децембра 2020. године имао највише 30 запослених, уз испуњеност осталих услова, олакшицу може користити и у продуженом року закључно са 31. децембром 2025. године и то за Квалификоване запослене са којима је засновао радни однос у периоду од 01. јануара 2020. до 31. децембра 2022. године, али и за квалификована новозапослена лица са којима заснује радни однос у периоду од 01. јануара 2023. до 31. децембра 2025. године.

Тако, на пример, за зараду Квалификованом запосленом за месец децембар 2022. године која се исплаћује у јануару 2023. године, послодавац има право на олакшицу али по другим (мањим) процентима који важе за 2023. годину.

Да би се стекло право на ову „продужену“ олакшицу, од 1. јануара 2023. године до 31. децембра 2025. године, потребно је да буду испуњена три услова:

1. да се заснивањем радног односа са Квалификованим запосленим повећа број запослених код послодавца у односу на број запослених који је постојао на дан 31. децембра 2019. године
2. да је послодавац на дан 31. децембар 2020. године имао највише 30 запослених; и
3. да Квалификовани запослени са којим је Уговор закључен после 30. јуна 2021. године, није претходно у било ком тренутку после 1. јануара 2020. године до запошљавања код овог послодавца био запослен код другог послодавца који је за 2020. годину имао просечно више од 30 запослених.

Овде треба истаћи напомену да олакшицу може да користи и послодавац који је основан после 31. децембра 2019. године као и послодавац који је основан после 31. децембра 2021. године, с тим што је за послодавца који је основан после 2021. године прописан и услов да у периоду коришћења ослобођења нема повезана правна лица а уколико у било ком моменту у том периоду има повезана лица почев од тог момента за наредни период губи право на пореско ослобођење.

Међутим, управо код ових категорија послодаваца се појавила потреба за стручним мишљењем Министарства услед неуједначености праксе надлежних филијала Пореске управе. Конкретно, у пракси Пореске управе, при вршењу пореске контроле послодаваца-корисника ове олакшице, можемо препознати три категорије послодаваца, и то:

1. Послодавци основани пре 31. децембра 2019. године;
2. Послодавци основани у периоду од 31. децембра 2019. године до 31. децембра 2021. године; и
3. Послодавци основани после 31. децембра 2021. године.

Док је третман и пракса сасвим јасна за прву и трећу категорију послодаваца, у пракси је уочен проблем и различито поступање са лицима из друге категорије, која су основана између 31. децембра 2019. године и 31. децембра 2021. године.

Конкретно, овим лицима у пракси Пореска управа некада признаје, а некада не признаје право на „продужену“ олакшицу. Са једне стране, строгим језичким односно буквалним тумачењем датих одредби, одређене филијале Пореске управе (попут Филијале Палилула) сматрају да лица из члана 21ж ст. 9. ЗПДГ имају право искључиво на ослобођење из става 1. али не из става 3. овог члана, односно да лица из члана 45ђ ст. 9. ЗДОСО имају право искључиво на ослобођење из става 1. али не и става 3. тог члана.

Са друге стране, логичким и циљним тумачењем, неке друге филијале Пореске управе правилно сматрају да се ослобођења из става 3. недвосмислено примењују и на лица из става 9.

Сувишно је рећи да су оваква дивергентна тумачења створила значајне проблеме и правну несигурност обвезницима те да отежавају рад и пословање, како послодавцима, тако и њиховим рачуновођама, па и самим запосленима.

Ми, као струковно удружење рачуновођа, сматрамо да је закон јасан и да свако, а нарочито логичко и циљно тумачење закона недвосмислено доводи до закључка да је ова „продужена“ олакшица доступна свима те да законско решење није усмерено на то да безразложно дискриминише једну групу послодаваца (тј. оне основане у периоду од 31. децембра 2019. године до 31. децембра 2021. године).

Имајући све претходно наведено у виду, сматрамо да је став Министарства о горе изнетом питању од изузетног значаја за једнообразну праксу различитих филијала Пореске управе, те Вас молимо за стручно мишљење у што је могуће краћем року.

Уколико су потребна било каква појашњења у вези са овим захтевом, или су потребне било какве додатне информације, стојимо Вам на располагању.

Прилози:

- Доказ о уплати таксе за давање стручног мишљења.

У Београду, дана 03. новембра 2023. године

Срдачан поздрав,

Драгана Марић,
Председник управног одбора URIKS